

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

A lopás anyagi jogi kérdései

Szerző: Dr. Bartha András

Debrecen

2016. augusztus 10.

„Aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el.”¹

I. A lopásról általában

Magyarországon a leggyakrabban elkövetett bűncselekmény a lopás, ami az összes bűncselekmény közel felét, a vagyon elleni bűncselekmények háromnegyedét teszi ki.

Évente közel 300.000 vagyon elleni bűncselekmény válik ismertté, ami az összes ismertté vált bűncselekmény 60%-át teszi ki. Ezen vagyon elleni bűncselekmények 80%-a lopás.²

Ugyan fokozatosan csökken hazánkban a vagyon elleni bűncselekmények száma, az általuk okozott kár még így is meghaladja az évi 100 milliárd forintot, melynek csupán a 10%-a térül meg a későbbiekben.³

II. A jogi tárgy

A lopás által támadott védett jogi tárgy a birtoklás és a tulajdonjog sérthetetlenségéhez fűződő társadalmi érdek.

A lopás a birtoklást, a birtokosnak - akinél a dolog van, akinek a dolog a tényleges uralma alatt áll - a dolog feletti tényleges uralmi helyzetét, az ehhez fűződő érdekét sérti. Ki kell emelni, hogy a lopás elsősorban nem a tulajdonjoghoz kapcsolódik és annak sincsen jelentősége, hogy az ellopott dolog birtokosa jogszerű vagy jogszerűtlen - akár tolvaj sérelmére is lehet lopás elkövetni - birtokos.

A lopás sérti ugyanakkor a tulajdonjogot is, hiszen az esetek nagy részében a dolog birtokosa annak tulajdonosa, illetve az idegen birtokostól ellopott dolog tekintetében is sérül a tulajdonjog is.⁴

¹2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről 370. § (1)

²Tóth Mihály - Nagy Zoltán: Magyar Büntetőjog. Osiris Tankönyvek, 2014. 428. o.

³Tóth Mihály - Nagy Zoltán: Magyar Büntetőjog. Osiris Tankönyvek, 2014. 428. o.

⁴Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 162. o.

III. Az elkövetési tárgy

A lopás elkövetési tárgya az értékkel bíró, idegen ingó dolog.

A dolog fogalmát a 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről (a továbbiakban: Btk.) nem határozza meg, annak csak a kiterjesztő értelmezésével dogozik, eszerint *„dolgon a villamos- és a gazdaságilag hasznosítható más energiát is, úgyszintén a vagyoni jogosultságot megtestesítő olyan okiratot is érteni kell, amely a benne tanúsított vagyoni érték vagy jogosultság feletti rendelkezést önmagában - illetve a dematerializált formában kibocsátott értékpapír esetében az értékpapírszámla jogosultjának - biztosítja”*.⁵

A dolog fogalmát a polgári jog határozza meg. Eszerint dolog minden testi tárgy, amely emberi uralom alá hajtható, térbeli kiterjedése és értéke van.⁶

A vagyoni jogosultságot megtestesítő olyan okiratok, amelyek a benne tanúsított vagyoni érték vagy jogosultság feletti rendelkezést önmagukban biztosítják az olyan okiratok, értékpapírok, takarékbetétek, amelyek bemutatóra szólnak. Ezek birtokosa az okiratban foglalt vagyoni értéket anélkül meg tudja szerezni, hogy az erre való jogosultságát igazolnia kellene. Ilyen okirat a bemutatóra szóló takarékbetétkönyv, a letéti jegy, a kincstárjegy, a közraktár-jegy, a pénztárjegy, de a nyertes lottó szelvény vagy a ruhatári jegy is ilyen okiratnak minősül. Nem dolog viszont a végrendelet, vagy a fenntartásos takarékbetétkönyv.⁷

Dematerializált értékpapír a tőkepiacról szóló törvényben⁸ és külön jogszabályban meghatározott módon, elektronikus úton létrehozott, rögzített, továbbított és nyilvántartott, az értékpapír tartalmi kelléket azonosítható módon tartalmazó adatösszesség.⁹

A lopás elkövetési tárgyának három szempontnak meg kell felelnie, hogy lopásról beszélhessünk:

⁵2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről 383. § a) pont

⁶2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről 5:14. §

⁷Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 162. o.

⁸2001. évi CXX. törvény a tőkepiacról

⁹2001. évi CXX. törvény a tőkepiacról 4. § 29. pont

1 Lopás csak idegen dologra követhető el

Nem követhető el lopás az elkövető tulajdonát képező dologra, illetve közös tulajdonban lévő dologra a tulajdonostársra nézve.

Utóbbi esetre jellemző példa a házassági vagyonszövetség. A házastársak az életközösség fennállása alatt egymás sérelmére lopást nem követhetnek el. Kivételt képeznek ezen szabály alól a különvagyonba tartozó dolgok. A házasság megszűntével a vagyonszövetség is megszűnik, ekkor a korábban házassági közös vagyon részét képező ingóságok megosztásra kerülnek a felek között. Ezt követően már elkövethető a lopás arra a vagyontárgyra, ami a másik fél kizárólagos tulajdonába került.¹⁰

A házassági közös vagyonnal azonos a büntetőjogi megítélése a hagyatéki vagyonon fennálló örökös tulajdonközösségnek. A hagyatéki felosztásig az örökösök egymás sérelmére lopást nem követhetnek el a hagyatéki vagyonra nézve.¹¹

Szintén nem lehet lopást elkövetni uratlan dologon, annak ugyanis nincsen tulajdonosa, azon a polgári jog szabályai szerint birtokbavétellel bárki tulajdonjogot szerezhet.¹²

Gyakori megvalósulási formája a lopásnak a „kukázás”, ami kapcsán az elmúlt időben jogvita is kialakult. Ezt a vitát zárta le a 2013. január 1. napján hatályba lépett „hulladéktörvény”¹³, mely a 40. §-ában rendezi a kirakott hulladék tulajdonjogi problémáját akként, hogy a tulajdonost kötelezi arra, hogy a hulladékot gyűjtőedénybe rakja, ami a tulajdonában marad mindaddig, amíg tőle azt a szolgáltató át nem veszi. A hulladék így nem válik gazdátlan dologgá, elvétele lopásnak minősül.

2013. január 1. napjától ugyanezen törvény 43. §-a alapján már nem lehet tulajdonjogról való lemondásnak és gazdátlan dologon történő tulajdonszerzésnek tekinteni a lomtalanítás során közterületre kitett, vagy hulladékgyűjtőbe kihelyezett dolgok elvételét, ugyanis azon továbbra is fennáll az eredeti tulajdonos vagy a közszolgáltató tulajdonjoga.

¹⁰Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 163. o.

¹¹Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 163. o.

¹²2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről 5:52. §

¹³2012. évi CLXXXV törvény a hulladékról

Idegen dolognak számítanak a fentiek alapján az őrizet nélkül hagyott dolgok, az elhagyott dolgok, a tévedésből vagy véletlenül szemétre került dolgok, az elkóborolt háziállat, a természet kincsei, állatai és az állatok származékai és a régészeti leletek is. Az elhagyott, a tulajdonjogról való lemondás szándéka nélkül a tulajdonos birtokából kikerült dolgokra a Btk. a jogtalan elsajátítás¹⁴ tényállását állapította meg, ezekre tehát lopást nem lehet elkövetni¹⁵, szemben a közönség számára nyitva álló hivatali, vállalati vagy más épületben vagy helyiségben, közforgalmú közlekedési és szállítási vállalat szállítóeszközén felejtett dolgokkal, mivel ezeken az épület, helyiség, szállítóeszköz tulajdonosa, üzemeltetője a dolog birtokosává, felelős őrzőjévé válik, ahogy a vendéglátóipari egység, üzlet tulajdonosa-üzemeltetője az ottfelejtett tárgyaknak. Utóbbi esetkörben ugyanis a dolog átkerül a tulajdonostól más jogszerű birtokába, tehát a „megtaláló” valójában egy birtokban lévő - nem gazdátlan - dolgot vesz el.¹⁶

A lopás megvalósulásához tehát az elkövetés tárgyát attól, aki a dolgot - jogosan, vagy jogtalanul ugyan de - birtokolja, el kell venni.¹⁷

2 Lopást kizárólag ingó dolgokra lehet elkövetni

Ingó dolgok azok, amik a helyükről állagsérelem nélkül elmozdíthatók. Az ingatlanok tartozékai mindig ingóknak minősülnek, míg a földtől, az épülettől vagy az építménytől való elválasztással az ingatlan alkotórészei is ingókká lesznek, mint például a gyümölcs a leszedéssel, vagy a fa a kivágással.

Ez a szabály a lopás tényállásszövegének nyelvtani értelmezéséből vezethető le: mivel a lopás elkövetési magatartása az elvétel, ami a magyar nyelvben mindig a dolog mozgását is jelenti, így fogalmilag zárja ki a jogalkotó az ingatlan ellopását.¹⁸

¹⁴2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről 378. §

¹⁵Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 164. o.

¹⁶Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 164. o.

¹⁷Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 164. o.

¹⁸Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 164. o.

3 Lopás elkövetési tárgya csak meghatározott vagyoni értékkel bíró dolog lehet

Értéken a dolognak az elkövetés időpontjában meglévő, pénzben kifejezett forgalmi értékét, kiskereskedelmi árát értjük.¹⁹ Az érték meghatározásnak magyar fizetőeszközben, forintban kell megtörténnie és az általános forgalmi adót (ÁFA) is tartalmaznia kell.²⁰ Amennyiben az elkövetés tárgyául szolgáló dolog Magyarországon nem található meg kereskedelmi forgalomban, akkor ahhoz hasonló, vagy hasonló célt szolgáló és kereskedelmi forgalomban megtalálható dolog értékéhez kell viszonyítani, ha pedig ilyen sincsen, akkor értékbecslő szakértő segítségével kell a dolog értékét meghatározni.

Az elkövetési tárgy értékének a lopás minősítése szempontjából is kiemelkedő jelentősége van, a lopás és a vagyon elleni bűncselekmények nagy részének minősítési rendszere alapvetően az elkövetési értékre épül.

IV. Az elkövetési magatartás

A lopás elkövetési magatartása - a másnak a birtokából, annak beleegyezése nélküli - elvétel. Ennek megtörténtével válik a lopás befejezett bűncselekménnyé, addig csupán kísérletről beszélhetünk.

A jogtudomány több elméletet is kimunkált az elvételre:

- a dolog megérintésével, megragadásával (contrectatio),
- a dolog elmozdításával (amotio),
- a dolog birtokbavételével (apprehensio),
- a dolog elvitelével (ablatio), és
- a dolog elrejtésével (illatio) megvalósított elvétel.

A magyar büntetőjog (jogtudomány és ítélkezés egységesen) a dolog birtokbavételével megvalósuló elvételt tekinti a lopás elkövetési magatartásának.

¹⁹Akkor is ha a sértett nagykereskedő, vagy a dolgot nagykereskedelmi áron vette. BH. 1993.659.

²⁰BH 1989.475.

V. Stádiumok

Az lopás cselekménye alapvetően kettő mozzanatra osztható: a dolog elmozdítására, mely során a dolog kikerül a birtokos uralma alól (kísérleti szakasz), majd a dolog elkövető általi birtokba vételére, amikor a dolgot az elkövető ténylegesen az uralma alá vonja (befejezett lopás).²¹

A lopás befejezettségéhez a dolog megérintése, elmozdítása nem elegendő, ekkor még az eredeti birtokos rendelkezési joga (birtoka) megmarad, elvitele, biztonságba helyezése, elrejtése pedig nem szükséges, mert ezek már eleve feltételezik az elvételt, így büntetlen utócslekménynek minősülnek. A lopás elkövetési magatartásának és befejezettségének a korábbi birtokállapot megszüntetésével és új birtokállapot létrehozásával elkövetett elvételt tekintjük.²²

Befejezettnek tekintendő a lopás azokban az esetekben, amikor az elkövető az önkiszolgáló üzletben a ruházatába rejti a lopott terméket függetlenül attól, hogy a későbbiekben a lopást leleplezik-e, ugyanis a ruházatba rejtéssel a dolog helye az elkövetőn kívül más személy számára ismeretlenné vált.²³

Kísérletnél meg kell állapítani, hogy az elkövető szándéka milyen értékű dolog ellopására irányult, befejezett lopásnál pedig a ténylegesen eltulajdonított értékhez igazodik a lopás minősítése., akkor is, ha az elkövető szándéka az elkövetés előtt kisebb értékű dolog eltulajdonítása volt.²⁴

VI. A lopás alanya

A lopás alanya a dolog tulajdonosa és birtokosa kivételével bárki lehet.

Nem lehet a lopás alanya az, akinek a dolog véletlenül, tévedésből vagy jogszerűen került birtokába.²⁵

²¹Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 165. o.

²²Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 165. o.

²³BH. 1995.460.

²⁴Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 166. o.

²⁵BH 2001.10.

A lopást önálló tettesként valósítja meg, aki azt részben vagy egészben egyedül követi el.

Társtettesként, akik az elvételt, illetve a törvényi egységbe foglalt lopás bármely részcselekményét közösen - egymás cselekményét kiegészítve - akarategységben követik el. Utóbbi esetben az akarategység és az együttműködés hallgatólagosan is létrejöhet, nem feltétel az előzetes megállapodás. Tipikus társtettesi alakzat a tömegközlekedési járművön „láncszerű elkövetéssel” megvalósított zsebtolvajlás, amikor a társtettesek a sértettől elvett pénztárcát egymásnak továbbadják.²⁶

A bűnsegéd szándékerősítő (pszichikai bűnsegéd), vagy tevőleges (fizikai bűnsegéd) módon segítséget nyújt a tettesnek a lopás elkövetésében anélkül, hogy az elvételben - vagy annak részcselekményében - részt venne. Bűnsegéd az is, aki szándékos kötelezettségzegéssel nyújt segítséget.

A lopáshoz nyújtott pszichikai bűnsegéd és az orgazda elhatárolása vitás pontja a jogtudománynak. Aki rendszeresen megvásárol általa is tudottan lopásból származó dolgokat egyértelműen további lopások elkövetésére ösztönzi az elkövetőt. A bírói gyakorlat ezt a tevékenységet üzletszerűen elkövetett orgazdaságnak minősítette elismerve, hogy a bűncselekményből származó dolog megvásárlásában történő előzetes megállapodás a tettesre szándékerősítő hatással bír. A bírósági gyakorlat szerint az orgazda szándéka azonban erre nem terjed ki, csupán a haszonszerzésre, a kívánt dolog megszerzésére.²⁷

A „tippadó” szerepének megítélése eltérő, pszichikai bűnsegédnek, vagy felbujtónak minősítik.²⁸

Felbujtó és nem pszichikai bűnsegéd, aki a lakásbetörés elkövetőjének lehetséges lakcímeiket, elkövetési helyeket bocsát a rendelkezésére.²⁹

A lopást kizárólag egyenes szándékkal³⁰ lehetséges megvalósítani a tényállásban szereplő célzatra

²⁶Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 166. o.

²⁷Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 166. o.

²⁸Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 166. o.

²⁹Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 167. o.

tekintettel. Az elkövető szándékának ki kell terjednie a tényállás összes elemére, tudnia kell azt, hogy az a dolog, amit elvesz nem a saját, hanem más tulajdonát képezi.³¹

Az elkövetési tárgy értéke tudatának, csupán a lopás kísérleténél van jelentősége, itt kell vizsgálni, hogy a szándék milyen értékű eltulajdonításra terjedt ki, befejezett cselekménynél ez nem kérdés.³²

A lopás célzata az idegen dolog jogtalan eltulajdonítása. Mivel célzatos cselekmény sem gondatlanul, sem eshetőlegesen szándékkal nem követhető el. Az eltulajdonítás a tulajdonjog elvételt, a tulajdonosi jogosítványok gyakorlásának elvételt és gyakorlását jelenti.³³ A tettes arra törekszik, hogy a dolgot - annak gazdasági értékére tekintettel - mások kizárásával véglegesen uralma alá hajtja.

Jogtalan eltulajdonításról akkor beszélünk, ha az elvételt sem jogszabály, sem a tulajdonos nem engedélyezi.³⁴ Szükséges továbbá az elkövető részéről az a tudat, hogy az elvételi magatartása jogtalan.³⁵

A célzat nem terjed ki a gazdagodásra vagy a vagyoni haszonszerzésre, így az is elköveti a lopást, aki az elvett idegen dolog helyén azzal egyenértékű vagy akár nagyobb értékű dolgot, vagy pénzösszeget hagy.

Nem történik jogtalan elvétel ugyanakkor, amikor a föld tulajdonosa az elkóborolt állatot, az általa okozott kár megtérítéséig visszatartja, ahogyan akkor sem, ha az elvétellel jogos vagy jogosnak vélt vagyoni igénynek szereznek érvényt.³⁶

Gyakran felmerülő kérdés az, hogy tolvajtól lopni lehetséges-e. A válasz: igen. Aki eltulajdonítási céllal, jogtalanul elveszi az idegen - akár lopott - dolgot az ugyanúgy lopást követ el, függetlenül attól, hogy tudja-e ki a dolog valódi tulajdonosa. Az egyedüli feltétel az, hogy legyen tisztában az

³⁰dolus directus

³¹Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 167. o.

³²Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 167. o.

³³BH 2003.398.

³⁴Objektív jogellenesség

³⁵Szubjektív jogellenesség

³⁶Utóbbi esetben az önbíráskodás kérdését kell vizsgálni.

elkövető azzal, hogy a dolog számára idegen, annak elvételére nem jogosult.³⁷

A tolvaj - nem szerez ugyan tulajdonjogot az általa elvett dolgon - a külvilág számára a dolog jogos birtokosának tűnhet. Nem követ el újabb bűncselekményt ezért, ha a lopott dolgot továbbadja, elhasználja, megrongálja vagy megsemmisíti, ugyanis ezek a magatartások az elvétellel okozott érdeksérelmet tovább már nem növelik, ezért önálló büntetőjogi értékelést nem igényelnek. Az elvétel befejeztével az adott elkövetőre és dologra vonatkozó büntetőjogi felelősség lezárult.³⁸

VII. A lopás minősítési rendszere

A lopás minősítési rendszere kettős felosztású. Magát a rendszert alapvetően az ellopott dolog értéke határozza meg: minél nagyobb az érték annál súlyosabban minősül a cselekmény. Ehhez a rendszerhez kapcsolódnak egyéb súlyosító tényállási elemek. Utóbbiak három csoportba oszthatók:

- a) Az ellopott dolog valamilyen speciális tulajdonsága. Ilyen a védett kulturális javak körébe tartozó tárgy, vagy régészeti lelet, vallási tisztelet tárgya stb.
- b) Az elkövetés módja. Például: üzletszerűen, bűnszövetségben, zsebtolvajlással, hamis vagy lopott kulcs használatával stb.
- c) Az elkövetés helye vagy ideje. Ilyenek lehetnek a közveszély színhelye, erdő, temető stb.

Az elkövetési érték szempontjából a minősítési rendszer hatfokozatú:

- 0) ötvenezer forintig szabálysértési³⁹
- 1) ötvenezer-egy és ötszázezer forint között kisebb,
- 2) ötszázezer-egy és ötmillió forint között nagyobb,
- 3) ötmillió-egy és ötvenmillió forint között jelentős,
- 4) ötvenmillió-egy és ötszázmillió forint között különösen nagy,
- 5) ötszázmillió forint felett különösen jelentős értékre elkövetett lopásról beszélhetünk.⁴⁰

³⁷Btk. Nagykommentár, HVG-ORAC, 1384. o.

³⁸Btk. Nagykommentár, HVG-ORAC, 1384. o.

³⁹2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről 462. § (2) bekezdés b) pont

VIII. Egység, halmazat kérdései

Bűnhalmazat az, ha az elkövető egy vagy több cselekménye több bűncselekményt valósít meg, és azokat egy eljárásban bírálják el.⁴¹

A lopás rendbelisége a sértettek számához igazodik, az elkövető tudatának ezt nem kell átfognia, az egység vagy halmazat kérdése az elkövető tudatától független, objektív kategória. A közös tulajdonra elkövetett lopás a - több sértett ellenére is - egységet képez.⁴²

Azonos helyen és alkalommal, folyamatos tevékenységgel elkövetett lopásokat annyi rendbeli bűncselekménynek kell tekinteni amennyi a sértettek száma.⁴³

Nem lehet bűnhalmazatot megállapítani, ha a cselekmények a folytatólagosság egységébe tartoznak, ha azonban a folytatólagosan elkövetett bűncselekmény üzletszerűnek minősül a folytatólagosság mellett azt is meg kell állapítani.⁴⁴

A folytatólagosan elkövetett bűncselekmény jogi minősítése a legsúlyosabban minősülő részcselekmény minősítéséhez igazodik a befejezettség vagy kísérlet szempontjából, így az elkövetésben való részvételre (tettesség, társtettesség, bűnsegély) is ezt a minősítést kell alkalmazni.⁴⁵

A többmozzanatú lopás természetes egység, amelynél a minősítésnél az összesített elkövetési értéknek van jelentősége, ha pedig az egyik elkövetési magatartás súlyosabb minősítés alá esik ez kihat az egész cselekményre.⁴⁶

Egységként elbírálható lopás során a csupán az egyik részcselekménnyel kapcsolatban felmerülő

⁴⁰2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről 459. § (6) bekezdés

⁴¹2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről 6. § (1) bekezdés

⁴²Btk. Nagykommentár, HVG-ORAC, 1392. o.

⁴³Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 176. o.

⁴⁴37/2007. BKv

⁴⁵40/2007. BKv

⁴⁶40/2007. BKv

minősítő körülmény (pl: dolog elleni erőszak) az egész cselekmény minősítésére kihat.⁴⁷

A dolog elleni erőszakkal, illetve helyiségbe vagy ehhez tartozó helyre megtévesztéssel vagy a jogosult tudta és beleegyezése nélkül bemelve, valamint a hamis vagy lopott kulcs használatával elkövetett lopás esetében a rongálás, illetve a magánlaksértés törvényi egység révén (összetett bűncselekmények) a lopással bűnhalmazatban általában nem állapítható meg, kivéve, ha a rongálásnak, illetve a magánlaksértésnek valamennyi tárgyi és alanyi ismérve a lopástól elkülönítve megvalósult.⁴⁸

Közérdekű üzem működésének megzavarásával elkövetett lopásnál és lőfegyvernek lopással történő megszerzése esetén bűnhalmazatban kell a lopást megállapítani.⁴⁹

IX. Elhatárolási kérdések

A lopást a sikkasztással, a csalással, a jogtalan elsajátítással és a kifosztással történő elhatárolási kérdésekben a bírói gyakorlat ad iránymutatást.

A szállítással megbízott személy általi eltulajdonítás, illetve a taxiban felejtett dolog eltulajdonítása sikkasztás.⁵⁰

A megtekintésre átadott dolog eltulajdonítása lopás.⁵¹

A nyilvános szórakozóhelyen felejtett dolog megszerzése az őrzési és kezelési kötelezettségét teljesítő alkalmazottól (ruhatár esete) oly módon, hogy azt az elkövető a magáénak mondja csalás nem lopás.⁵²

A „fondorlatos lopás”, amikor a megtévesztés a dolog elvételenek megkönnyítését szolgálja és a

⁴⁷40/2007. BKv

⁴⁸42/2007. BKv

⁴⁹Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 177. o.

⁵⁰Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 177. o.

⁵¹Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 177. o.

⁵²Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 177. o.

megevesztés hatására nem a sértett rendelkezik a dolog átadásáról, lopásnak minősül nem csalásnak. Itt ugyanis az elkövető a sértett tudta nélkül, elvétellel jut az idegen dolog birtokába.⁵³

Az elkóborolt állat befogása, a vadásztársaság területén elhullott állat trófeájának eltulajdonítása, az orvvadászatnál a vad eltulajdonítása lopás, nem pedig jogtalan eltulajdonítás.⁵⁴

Kifosztás valósul meg, ha a garázdaságot elkövető terhelt fogásából menekülő sértett által hátrahagyott ingóságot az elkövető az erőszak alkalmazását követően nyomban eltulajdonítja.⁵⁵

⁵³Btk. Nagykommentár, HVG-ORAC, 1393. o.

⁵⁴Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 177. o.

⁵⁵Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013. 177. o.

Felhasznált jogszabályok:

- 1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről
- 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről
- 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről
- 2013. V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
- 2001. évi CXX. törvény a tőkepiacról
- 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról

Felhasznált irodalom:

- A Complex DVD-Jogtár kommentára
- Fenyvesi Csaba: A kriminalisztika tendenciái. Dialóg Campus, 2014.
- Görgényi Ilona - Gula József - Horváth Tibor - Jacsó Judit - Lévay Miklós - Sántha Ferenc - Váradi Erika: Magyar Büntetőjog. Complex, 2013.
- Erdősy Emil - Földvári József - Tóth Mihály: Magyar Büntetőjog. Osiris Tankönyvek, 2007.
- Tóth Mihály - Nagy Zoltán: Magyar Büntetőjog. Osiris Tankönyvek, 2014.
- Bíró Gyula: Kriminalisztika. Lícium-ART Könyvkiadó, 2007.
- Belovics Ervin - Molnár Gábor Miklós - Sinku Pál: Büntetőjog. HVG-ORAC, 2014.
- Blaskó Béla - Hautzinger Zoltán - Madai Sándor - Pallagi Anikó - Polt Péter - Schubauer László: Büntetőjog. Rejtjel, 2013.
- Balogh Ágnes - Hornyák Szabolcs: Büntetőjog Különös rész. Pécsi Tudományegyetem Állam és Jogtudományi Kar, Pécs, 2005.
- Bócz Endre: Büntetőeljárás jogunk kalandjai. Sikerek, Zátonyok és Vargabetűk. Magyar Hivatalos Közlönykiadó, Budapest, 2006.
- Finszter Géza: A kriminalisztika elmélete és a praxis a büntetőeljárás reform tükrében. Budapest, 2005. - 2007.
- Gönczöl Katalin - Kerezsi Klára - Korinek László - Lévay Miklós: Kriminológia-Szakkriminológia. Complex Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., Budapest, 2006.
- Kónya István: Magyar Büntetőjog - Kommentár a gyakorlat számára. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., 2015.) I-II. kötet - „Nagykommentár”

Egyéb források:

- BH. 1993.659.
- BH 1989.475.
- BH. 1995.460.
- BH 2001.10.
- BH 2003.398.
- 37/2007. Bkv.
- 40/2007. Bkv.
- 42/2007. Bkv.